

NOTÍCIA

215 2022/15. TURISME A BARCELONA I CATALUNYA. NOTES ECONÒMIQUES. Dades bàsiques del 2016, extractes d'articles, comentaris de context, i taules relacionades de l'Anuari Estadístic de Barcelona 2020. Font: Revista Econòmica de Catalunya núm. 76 (30è aniversari), novembre 2017. Monogràfic. *El sector turístic. El turisme urbà al món: una mirada des de Barcelona. Turisme: un exemple de transformació digital*. Col·legi d'Economistes de Catalunya.

SÍNTESI: el sector del turisme *representa gairebé un 11% del PIB i un 13% de l'ocupació de Catalunya* (397.000 llocs de treball, el 2016 i 467.000, avui) i *un 12-13% del PIB de la ciutat i genera una contractació de personal d'entre 60.000 i 80.000 persones* (8% dels llocs de treball localitzats, el 2016, aproximadament). *El 2016 el nombre de visitants a l'Estat va ser de 115,6 milions dels quals 75,3 van ser turistes. D'aquests, 18,2 milions van venir a Catalunya, que es va situar com la primera comunitat autònoma d'Espanya receptora de turistes, amb el 24,2% del total*. També 15% dels establiments hotelers, el 21,6% de les places hoteleres i el 23% dels llocs de treball.

TAULES DE L'ANUARI ESTADÍSTIC DE BARCELONA 2020: VISITANTS, TURISTES, PERNOCACIONS, OCUPACIÓ HOTELERA I LLOCS DE TREBALL PER SECTORS. Pàgines 11-15

Annex. Autors dels articles a la Revista Econòmica de Catalunya 1986- 2016, amb aportació personal de 3: àmbit metropolità (1996), cicles immobiliaris (2006) i 22@ (2011). Pàgina 15.

<https://www.elperiodico.cat/ca/barcelona/20221109/barcelona-espera-bon-any-2023-turistic-78340237>

Barcelona preveu un bon any turístic el 2023 amb la tornada d'asiàtics i més congressos

La ciutat tancarà l'any amb un 80-85% dels viatgers del 2019, però augmenta la despesa i l'estada mitjana

Un resultat destacable tenint en compte que en el primer trimestre hi va haver molt poca activitat i que la despesa mitjana dels viatgers s'ha incrementat un 34%.

A dos mesos de tancar el 2022 com a any de la gran recuperació turística, Barcelona afronta el 2023 amb el repte de consolidar els mercats que han tornat i reconquerir els asiàtics. El president de Turisme de Barcelona, Eduard Torres, s'ha mostrat optimista aquest dimecres en les seves previsions per a l'any vinent davant l'obertura del mercat xinès (el més gran del món) a partir del segon trimestre i la gran agenda de congressos i convencions que atresora la ciutat.

El regidor de Turisme, Xavier Marcè, ha destacat que l'ocupació mitjana, en canvi, haurà arribat a pics del 90%, cosa que significa que s'han produït estades més llargues. Aquesta és una de la prioritats de la ciutat, ja que, si els visitants pernocten més nits, generen més ingressos sense augmentar els volums de viatgers i comporten un ús menys intensiu dels focus més massificats.

Diferents fronts

Torres ha explicat que el 2022 ha sigut un any amb «efecte sortida» després de mesos de restriccions, per la qual cosa hi ha incerteses sobre si es mantindrà aquest ímpetu viatger. No obstant, a favor de la ciutat juguen la recuperació ferma dels mercats de proximitat europeus i del nord-americà, així com la reobertura imminent (si res ho impedeix) dels diferents mercats asiàtics que aquest any han estat absents, començant pel xinès. Ha afegit que l'arribada dels fons europeus Next Generation i els preparatius de la Copa Amèrica de Vela 2024 també encoratgen aquest optimisme.

En qualsevol cas, les previsions són molt bones en l'àmbit de congressos, fires i convencions. A més d'una agenda nodrida de convocatòries internacionals, que aquest any seran encara més presencials, Barcelona és candidata a 130 cites. A més, el director del programa Convention Bureau, de promoció i captació d'aquesta activitat a Barcelona, Christoph Tessmar, acaba de ser nomenat director de l'ICCA, l'associació de congressos i convencions internacionals, ha explicat Torres, fet que també suposa un impuls al sector a la capital catalana.

RESUM

- El turisme *representa gairebé un 11% del PIB i un 13% de l'ocupació de Catalunya.* i * el regidor Colom va explicar que "el turisme representa un 12-13% del PIB de la ciutat i genera una contractació de personal d'entre 60.000 i 80.000 persones" (seria un 7%+- dels llocs de treball localitzats.) Del monogràfic sobre turisme de la Revista Econòmica de Catalunya del Col·legi d'Economistes del 2017, amb xifres del 2016, que pot ser un any de referència normal, ja a la sortida de la crisi econòmica que va explotar el 2008.
- Al monogràfic aquestes dades del PIB només surten 1 vegada per Catalunya, Barcelona i Estat espanyol, en 96 pàgines!. El càlcul de la participació del turisme al PIB es feia feixuga i aquí es toca d'esquitllada. No hi ha sèries estadístiques publicades, crec, perquè el càlcul s'ha de fer a partir dels dies d'estada i la despesa mitjana dels turistes que cal obtenir per enquesta. També el càlcul dels llocs de treball, perquè les estadístiques només les donen per sectors, dels quals l'Hosteleria (hotels,

restaurants i bars), comerç (a l'engròs i al detall) i transport (urbà i aeri) tenen una part de servei general i un altre de servei al turisme.

- Xifres del 2019, darrer anys *normal* a BCN: 8,5 milions de viatgers i 9,5 milions de turistes, amb una despesa mitjana de 407€ i una ocupació del 80,2% de les habitacions (67% a CAT i 66% a l'Estat).
- A 30/09/2022, les empreses que declaren a la Seguretat Social, amb seu al municipi de Barcelona tenien 1.150.540 llocs de treball. Representa el 33,6% dels llocs de treball de Catalunya, afiliats a la SegSocial (3.593.914 persones). Cal descomptar uns 150.000 llocs de treball d'empreses que tenen centres de treball a la resta de la província de Barcelona, segons estimacions l'avenç del PDU metropolità de 2016.
- L'ocupació en els sectors relacionats amb el turisme (comerç, hostaleria i transports) fan el 32%+- del total (un 20% en el comerç), amb uns 350.000 llocs de treball.
- De la REC: El 2016 el nombre de visitants a l'Estat va ser de 115,6 milions dels quals 75,3 van ser turistes. D'aquests, 18,2 milions van venir a Catalunya, que es va situar com la primera comunitat autònoma d'Espanya receptora de turistes (24,2% del total).
- De la REC. *La importància que té el turisme a Espanya queda palesa en el fet que aquesta activitat representa un 11,2% del PIB i un 13% del total dels llocs de treball del país. I Catalunya assoleix unes xifres similars*.
- De la REC. En negreta o en majúscules, els meus destacats Molt interessants el debat del regidor Colom i el gerent Molas sobre el Pla d'Hotels i la moratòria del 2017 (pàgines 9-11, amb notes de context), sobre els municipis turístics de CAT (52% de la població), el penúltim article, i l'article introductori del Delàs sobre el turisme al món.
- Recordo discussió de fa anys: Barcelona ha d'aspirar a tenir els mateixos visitants que Viena i Roma, quant nosaltres estàvem a 6 milions i allà a 10 milions. Jo, d'acord amb el model de Roma i Viena.

EL SECTOR DEL TURISME A LA REVISTA ECONÒMICA DE CATALUNYA DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES

Número 76 D'OCTUBRE DEL 2017

Extractes dels articles. En lletra 11 i negreta, els textos destacats (la resta en lletra 8) i en trama groga els afegits de context

DOSSIER

El sector turístic

Introducció Josep-Andreu Casanovas

El turisme urbà al món: una mirada des de Barcelona Ignasi de Delàs

Turisme i ordenació del territori. El turisme ha anat de prestat Ricard Pié i Josep Maria Vilanova

Equilibri i model turístic Patrick Torrent

L'impacte de l'impost turístic sobre la demanda a Catalunya Josep-Andreu Casanovas i Jordi Suriñach

Els efectes del turisme en l'economia. L'anàlisi 'input-output' com a eina constructiva del sistema de comptes nacionals del turisme Manuel Figuerola Palomo

L'empresa hotelera familiar i el relleu generacional Joan Bóveda i Francesc Joan

Turisme: un exemple de transformació digital Jordi Herrera Consideracions sobre l'atracció de residents a les destinacions turístiques catalanes.

El cas dels treballadors creatius Jon Xavier Olano, Francesc González i Salvador Anton

Els límits i les conseqüències de la regulació d'allotjaments turístics a Barcelona.

Resum del debat entre Agustí Colom i Joan Molas

Pel que fa al Dossier, s'analitza en aquesta ocasió un sector tan important per al país com és el turisme, ja que no debades **representa gairebé un 11% del PIB i un 13% de l'ocupació de Catalunya**. Com encertadament assenyala Josep-Andreu Casanovas, coordinador del Dossier, **el creixement tan ràpid** que ha experimentat el sector les darreres dècades ha acabat **generant distorsions en el sistema**. S'ha produït una **desnaturalització de les ciutats** que estan veient com els visitants s'escampen pels seus principals indrets d'una **manera massificada i en canvien la fisonomia**, aquella que originàriament les va fer atractives als forans però que ara s'està desvirtuant, i es corre el perill que les ciutats deixin de ser atractives per la seva cultura i idiosincràsia i s'acabi produint un canvi nociu en la demanda. La incorporació en el sistema de **les plataformes que faciliten la posada en el mercat d'habitatges privats per a ús turístic** ha marcat també un canvi important, atès que ha incorporat un volum indeterminat i variable de noves places d'allotjament en les destinacions, que està provocant també **distorsions en les destinacions**, especialment en les ciutats i les seves àrees properes, ja que s'ha provocat una translació de l'oferta de lloguer a llarg termini, objectiu dels residents, al lloguer turístic, que dona una **rendibilitat més alta**.

Aquests són alguns dels temes que s'analitzen en el Dossier, que inclou també una síntesi de l'interessant **debat que es va celebrar a la Sala d'Actes del Col·legi entre el regidor d'Empresa i Turisme de l'Ajuntament de Barcelona, Agustí Colom, i l'aleshores president de la CONFECOM, Joan Molas**. L'objectiu de debat era confrontar opinions sobre els límits i les conseqüències de la regulació d'allotjaments turístics a Barcelona un any després de la seva posada en marxa.

És una satisfacció que la Revista Econòmica de Catalunya dediqui el seu Dossier a un sector tan important pel país com és el turisme, i més tenint en compte que la darrera vegada que es va dedicar el Dossier a aquest sector va ser l'any 1995 i que des d'aleshores el sector ha experimentat grans canvis, alguns dels quals ja s'apuntaven en aquell Dossier, el número 28, que vaig tenir l'oportunitat de coordinar juntament amb Xavier Mena. El turisme és una activitat econòmica molt transversal. El fet turístic incorpora el transport de viatgers, el seu allotjament, la manutenció, la compra de productes diversos en la destinació, els serveis i les activitats de lleure, la intermediació i l'organització dels viatges..., i tot això en les seves diferents modalitats. **Es tracta, per tant, d'una activitat complexa on sovint es fa difícil establir les fronteres entre el que forma part d'un consum turístic del que pròpiament no ho és.**

Per entendre millor les dades que fan referència al sector cal tenir clara la definició que l'Organització Mundial del Turisme (OMT) fa del que és un visitant: **"Un visitant és una persona que viatja a una destinació diferent del seu entorn habitual, per una durada inferior a un any, amb qualsevol finalitat principal (oci, negocis o un altre motiu personal) que no sigui la de ser empleat per una entitat resident del lloc que visita. Un visitant es classifica com a turista si el seu viatge inclou una pernoctació o, com a visitant del dia o excursionista, en cas que no pernocti a la destinació"**. Per tant, qualsevol desplaçament que compleixi amb la definició anterior, independentment de la motivació, és un desplaçament catalogat com a turístic. Una de les variables que l'OMT utilitza per analitzar l'evolució del turisme és el nombre d'arribades internacionals de turistes a escala global.

L'any 1950 el volum de viatges internacionals va ser de 25,3 milions. El 1960 la xifra assolida va ser de 69,3 milions i, deu anys més tard, ja va ser de 165,8 milions. L'any 1990 el volum de viatges internacionals va ser de 439,5 milions i el 2000 de 687 milions, fins arribar als 940 milions el 2010. Això vol dir que en 60 anys aquest indicador d'activitat s'ha multiplicat per més de 37 vegades!

Les darreres dades del 2016 han estimat el volum de viatgers internacionals en 1.235 milions i es preveu que el 2030 s'assoleixin els 1.809 milions gràcies al creixement dels països emergents. A aquestes xifres cal afegir els moviments interns que es generen a cada país per entendre la importància que té aquesta activitat econòmica.

En el cas d'Espanya, l'any 1950 va comptabilitzar un total de 0,749 milions de visitants; l'any 1960 es va assolir la xifra de 6,113 milions; l'any 1970 van ser-ne 24,105 milions, i l'any 1980, 38,026 milions. L'any 1990 es va arribar a 52,04 milions i l'any 2000 van ser-ne 74,437 milions. La xifra de visitants assolida l'any 2010 va ser de 93,7 milions dels quals 52,7 van ser turistes, és a dir, que van pernoctar un o més dies a Espanya.

Aquestes dades indiquen que en 60 anys l'activitat a Espanya s'ha multiplicat per 125 vegades! Les darreres dades disponibles indiquen que el **2016 el nombre de visitants va ser de 115,6 milions dels quals 75,3 van ser turistes.**

D'aquests, 18,2 milions van venir a Catalunya, que es va situar com la primera comunitat autònoma d'Espanya receptora de turistes.

75,3 m S-pain

18,2 m CAT

24,2% CAT/ ESTAT

La importància que té el turisme a Espanya queda palesa en el fet que aquesta activitat representa un 11,2% del PIB i un 13% del total dels llocs de treball del país. I Catalunya assoleix unes xifres similars. Aquest creixement tan espectacular del turisme a Espanya s'ha degut a diferents factors com ara **l'abaratiment del transport, el nivell de competitivitat assolida per les empreses espanyoles, la bona oferta existent i la diversificació dels mercats on s'han promocionat les destinacions, la complicada situació política dels competidors i la bona adaptació a l'impacte de les noves tecnologies en el sector, entre d'altres.**

Però aquest creixement tan ràpid i l'assoliment d'un volum de visitants tan elevat, també ha comportat distorsions en el sistema. S'ha produït una desnaturalització de les ciutats, que estan veient com els visitants s'escampen pels seus principals indrets d'una manera massificada i canvien la seva fisonomia, aquella que originàriament les va fer atractives als forans però que ara s'està desvirtuant, així es corre el perill que les ciutats deixin de ser atractives per la seva cultura i idiosincràsia i es produeixi un canvi nociu en la demanda.

Aquest creixement tan espectacular i les tensions que produeix en les destinacions són la font de la turismofòbia incipient, que és la reacció enfront de la pèrdua de sostenibilitat a partir de la qual es plantegen preguntes com ara si han de contribuir els turistes en el manteniment del territori, si se n'ha de limitar la demanda, tal com ja passa a l'Alhambra o al Parc Güell, si cal reorientar la promoció turística o sobre qui ha d'assumir els costos de la utilització del territori: els turistes, els empresaris, els ciutadans?

En l'article que ens presenta en aquest Dossier el professor Figuerola ens proposa una aproximació a un sistema de comptes nacionals de turisme a Espanya com una millora en els càlculs que s'obtenen a partir de sistema de comptes satèl·lits del turisme.

El sector està integrat per uns 18.000 establiments hotelers amb 1,5 milions de places. Hi ha unes 260.000 empreses de restauració i unes 9.000 empreses d'intermediació. Es calcula que el global d'empreses vinculades amb el sector és d'un 440.000 que generen 2,1 milions de llocs de treball, segons dades de CEHAT. És important esmentar que el 96% d'aquestes empreses són pimes, un 73% són empreses familiars i que el 90% no tenen assalariats externs al nucli familiar.

En l'àmbit hotelier català, format per aproximadament 2.700 establiments amb més de 324.000 places i amb una generació de gairebé 48.000 llocs de treball, també predomina l'estructura d'empresa familiar que actualment ha d'encarar un relleu generacional en què, com ens expliquen en el seu article Joan Bóveda i Francesc Joan, socis de BurgMaster, una generació d'emprenedors triomfants ha de donar el relleu a una nova generació, que s'enfronta a una dinàmica caracteritzada per la concentració, la globalització i la digitalització, molt diferent a la de la generació anterior i en què, necessàriament, els plantejaments estratègics han de ser molt diferents, cosa que genera friccions en el relleu i els plantejaments de futur.

estat	18.000	ESTABLIMENTS	1.500.000	PLACES	2.100.000	LTreball
cat	2.700	324.000	48.000	480.000		
	15,0%	21,6%	2,3%	22,9%		

CAT / S-PAIN

15% dels establiments hotelers / 21,6% de les places hoteleres / 23% dels llocs de treball

El turisme urbà al món: una mirada des de Barcelona

Ignasi de Delàs

D'altra banda, aquest estiu hem celebrat el **25è aniversari dels Jocs Olímpics de Barcelona'92**. Els "millors Jocs de la història" van ser un revulsiu econòmic, urbanístic, social i cultural per a la ciutat. Però a més, van permetre el coneixement i reconeixement internacional de la ciutat com una de les destinacions urbanes més atractives del planeta.

En 25 anys la ciutat ha experimentat uns canvis notables globalment i podríem dir extraordinaris pel que fa a l'activitat turística. Però aquests canvis profunds i de fons no són exclusius de la ciutat. La indústria turística mundial ha experimentat una transformació molt important en aquest període en tots i cadascun dels seus àmbits: demanda, oferta i distribució/comercialització.

3 Segons les dades disponibles de l'OMT, la Xina ocupava el 1995 la posició número 16 a escala mundial amb 4,5 milions de sortides internacionals, mentre que el 2016 ocupa la primera posició amb 135,1 milions.

4 L'augment més significatiu del turisme internacional es produeix a l'àrea d'Àsia-Pacífic, on el 1990 la quota de mercat respecte al conjunt mundial era del 12,9% i el 2016 ha estat del 25%.

BCN:

Les dades són contundents: un creixement acumulatiu del 6,8% en el nombre d'arribades internacionals i d'un 9,9% en el d'ingressos. Creixement positiu que únicament el 2009, en el període central de la crisi econòmica i financera, va disminuir lleugerament en tots dos conceptes.²

(GAIREBÉ CREIXEMENTS ECONÒMICS XINESOS!)

Pel que fa a Europa, el fet més destacable en aquests darrers anys en relació amb la política turística va ser l'adopció el 2010 de la Comunicació "Europa, primera destinació turística del món: un nou marc polític per al turisme europeu".⁷ Com bé indica el títol, la Comissió Europea va aprovar una nova estratègia i pla d'acció per al turisme al continent, tot identificant quatre prioritats: a) Estimular la competitivitat en el sector turístic europeu. b) Promoure el turisme sostenible, responsable i de qualitat. c) Consolidar la imatge d'Europa com a destinació sostenible i de qualitat. d) Maximitzar el potencial de les polítiques financeres de la UE en favor del turisme.

Taula 3. Creixement del turisme a la Unió Europea: països i ciutats 2012-2016 (en percentatge)

Europea (28) europees ECM(a)

Total de pernoctacions 8,8 14,2

Pernoctacions internacionals 13,7 19,2

(a) Dades corresponents a les principals destinacions de turisme urbà a Europa membres de l'ECM. Per a més detall, vegeu www.europeancitiesmarketing.com. Font: ECM, The European Cities Marketing Benchmarking Report, 13th Official Edition 2016-2017, i elaboració pròpia

BCN		ANUAL	-
equivalent	6,80%	PERNOCTACIONS	
	9,90%	ANUAL- INGRESSOS	
4	ANYS- (2012-2016)	30%!!	
		46%!!	

UE : 19,7%!!

Taula 4. Evolució de l'activitat turística a Barcelona 1990-2016

	1990 (a)	2000	2010	2016 (b)	Var. (%) (a) / (b)
Turistes allotjats en hotels (*)	1.732.902	3.141.162	7.133.524	9.065.650	423,1
Places hoteleres	18.569	31.338	61.942	67.640	264,3

(GAIREBÉ CREIXEMENTS ECONÒMICS XINESOS!)

17 El **Consorci Turisme de Barcelona** va ser creat el 1993, menys d'un any després dels Jocs Olímpics, per l'Ajuntament de Barcelona, la Cambra Oficial d'Indústria, Comerç i Navegació de Barcelona i la Fundació Barcelona Promoció.

Més específicament, a Barcelona ciutat, la importància d'aquesta activitat econòmica és coneguda per tothom. L'evolució de l'activitat turística durant aquestes dues dècades i les xifres tant d'oferta com de demanda són espectaculars. Poques ciutats al món han experimentat uns canvis tan acusats en un termini relativament tan curt de temps. Avui Barcelona és un referent mundial com a destinació de turisme urbà i com a model de promoció i gestió. Però el que entenem que és molt rellevant és que l'atractivitat de Barcelona es basa no només en els seus referents culturals, patrimonials i urbanístics coneguts arreu. Es podria dir que és la ciutat mateixa, els seus habitants i la seva forma de vida, així com un ampli ventall de recursos tangibles i intangibles, el que la fan altament competitiva i desitjada. El posicionament internacional de Barcelona està vinculat a l'activitat turística però de manera especial als seus actius econòmics, socials i culturals. L'índex ICIM 2017 (IESE Cities in Motion), un model d'avaluació de 180 ciutats de tot el món, basat en la comparació de 68 indicadors

agrupats en deu dimensions,¹⁸ en el qual Barcelona ocupa la posició número 35, és una clara mostra del que s'ha exposat abans, en especial si es té en compte que Barcelona no és una capital d'Estat.

Atenent a l'informe Urbantur 2016, **Barcelona ocupa la primera posició en el rànkung de competitivitat turística de les ciutats espanyoles, i ocupa la primera posició en quatre dels sis pilars de competitivitat: atracció de l'oferta de productes d'oci, entorn urbà i vida social, governança i gestió estratègica, i resultats econòmics i socials**. A més de l'evolució de Barcelona com a destinació turística en el mapa internacional, europeu i espanyol, al llarg del període considerat en aquest breu repàs, cal destacar de manera molt important el canvi operat en l'àmbit institucional. Així, particularment destacable va ser l'aprovació del primer Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona 2010- 2015, en què per primera vegada de manera estructurada es plantejava la necessitat d'un canvi de model en la gestió del turisme a la ciutat. Al document, juntament amb el reconeixement dels efectes positius del turisme per a la ciutat i la necessitat de conservar-los, s'explicita també que l'activitat turística "genera externalitats que incideixen en la dinàmica urbana, essent necessari un millor encaix d'aquesta en la ciutat, tot gestionant els seus efectes en el marc d'una nova política turística".¹⁹

Si atenem de nou a les dades de l'OMT, l'estimació del nombre d'arribades internacionals per al 2030 se situa en 1,8 milers de milions de persones, davant dels 1,2 actuals.²¹ És a dir, en un període de 13 anys el turisme internacional al món creixerà de mitjana un 50%. I, tal com dèiem abans, a aquestes xifres s'han d'afegir les del turisme domèstic.

Altres dades complementàries sobre el transport aeri internacional confirmen les estimacions per a les properes dècades. Segons la IATA (International Air Transport Association) el nombre de passatgers aeris passarà dels 3.800 milions el 2016 als 7.200 milions el 2035, un augment veritablement espectacular que en la majoria es produirà en els països emergents.²² El paper de les ciutats i de les regions metropolitanes en l'economia global serà cada vegada més rellevant. I, pel que fa al turisme, les ciutats i el seu entorn tenen plantejats reptes també molt importants.

Voldria fer també referència als **atacs terroristes de Cambrils i Barcelona** com a mostra de solidaritat amb les víctimes, residents a la ciutat i visitants. Lamentablement aquests atacs estan afectant moltes ciutats de tot el món. Una nova amenaça que té com a destinatària no tant el turisme com a activitat econòmica sinó, sobretot, un determinat model de vida. Complementàriament als punts anteriors, cal destacar un altre àmbit que és igualment estratègic i fonamental per fer front als reptes existents i que, a més, és compartit per totes les destinacions: la necessitat de disposar de més i millor coneixement. La profunditat dels canvis i la velocitat a la qual es produeixen obre noves necessitats de coneixement que complementi el més tradicional. Necessitem afrontar els reptes amb nous instruments i una nova actitud, segurament de manera més integrada amb el conjunt d'actors, cercant nous paràmetres i indicadors i ampliant horitzons territorials.

Turisme i ordenació del territori. El turisme ha anat de prestat Ricard Pié i Josep Maria Vilanova

A manera de conclusió En menys de 50 anys el turisme ha envaït tots les racons. Hores d'ara no podem parlar d'espais turístics i espais que no ho són. Per a l'home postmodern tot és susceptible de ser turístic. Quan va començar el fenomen es podia parlar de l'existència o no d'un planejament que el sustentés, de les dificultats per donar resposta a les demandes que plantejava o de la necessitat de posar ordre a un creixement que devorava el paisatge que l'havia atret en els seus començaments. Actualment, això no és suficient. Si en un principi podíem dir que el turisme havia anat de prestat pel que fa a l'ordenació del territori i que en alguns casos turisme i ordenació territorial havien convergit, ara hem de dir que el turisme ha deixat de ser un estrany que solament es produeix en alguns indrets per estar present a tot arreu. Si fins ara l'objectiu principal de l'urbanisme era fer una ciutat millor per als seus ciutadans permanents, a partir d'ara, la tasca serà fer-ho per a tots, per als permanents i per als temporals. El problema que resta és disciplinar, quins són els objectius, instruments i mètodes per ordenar un fenomen que no ha estat considerat adequadament fins que no ha aparegut a la ciutat sense especials atributs

L'impacte de l'impost turístic sobre la demanda a Catalunya Josep-Andreu Casanovas i Jordi Suriñach

4. Conclusions En aquest article s'ha contrastat si la implantació de l'impost turístic el 2012 ha tingut un impacte sobre el nombre de turistes allotjats en establiments hotelers i en el nombre de pernoctacions hoteleres a Catalunya. Amb aquesta

finalitat, s'ha seguit una doble via (modelització a partir de models ARIMA amb intervenció i models de regressió). Del conjunt d'estratègies emprades, en totes elles i per a totes les variables considerades (a nivell de turistes totals, residents a Espanya i a l'estranger o per zones concretes de Catalunya com són la Costa Brava o la Costa Daurada), la conclusió sempre és la mateixa: **no s'ha pogut demostrar que l'impost turístic hagi tingut un efecte negatiu sobre la demanda turística a Catalunya i es confirma la hipòtesi inicial de treball.** En la primera estratègia, basada en l'anàlisi de sèries temporals ARIMA, aquesta validació s'ha fet no només per al conjunt de turistes allotjats en establiments hotelers (incloent-hi els que l'INE denomina establiments d'estrelles or –hotels– i d'estrelles plata –pensions), sinó que la sèrie s'ha segmentat en funció de l'origen dels visitants: residents a Espanya i no residents. Per a cap d'aquestes dues sèries l'impost ha resultat significatiu en els models provats. Això implica que les opinions que es van produir dient d'una banda que el turisme estranger es veuria clarament perjudicat per l'impost o que el turisme espanyol era el que era més reticent a pagar-la no es poden sustentar. També s'ha treballat en l'àmbit de la Costa Brava i la Costa Daurada, dues destinacions clarament vinculades al turisme de sol i platja que teòricament era el que s'havia de veure afectat per la introducció de l'impost. Tampoc en aquest cas no es pot demostrar que l'impost hagi tingut cap efecte negatiu en la demanda d'aquestes dues destinacions. En la segona estratègia, basada en models de regressió, analitzant les pernoctacions hoteleres, s'arriba a la mateixa conclusió de no significació de la variable Impost com a explicativa de les pernoctacions.

Els efectes del turisme en l'economia. L'anàlisi 'input-output' com a eina constructiva del sistema de comptes nacionals del turisme Manuel Figuerola Palomo

El mesurament dels efectes econòmics del turisme & l coneixement econòmic del turisme permet desenvolupar nombroses teories que expliquen l'abast i l'impacte del turisme. En aquest procés, ja històric, Krapf i Hunziker, el 1942, van ser els primers que van definir el turisme des d'un enfocament essencialment econòmic: "el turisme respon a un conjunt de despeses originades pels viatges de persones fora del seu lloc habitual de residència, sempre que aquests viatges no siguin motivats per una activitat lucrativa principal, permanent o temporal".

I és molt important considerar que en el sistema turístic s'interrelacionen dos nivells diferents d'efectes consecutius del turisme: la despesa total realitzada pels viatgers, en un moment inicial, o influència directa (T), i la producció posterior, generada indirectament (TI), en necessitar els sectors turístics béns i serveis demandats per les empreses que han d'atendre successivament els turistes.

Considerant el que s'ha assenyalat i entenent l'existència d'un procés posterior, els efectes del turisme en el sistema econòmic es classifiquen en tres nivells consecutius:

- Efectes directes. Originats per la despesa inicial dels turistes. Es produeixen com a conseqüència dels ingressos que perceben els factors de la producció en el mateix sector del turisme i, col·lateralment, en els sectors que produeixen altres béns i serveis destinats a facilitar el consum final dels turistes.
- Efectes indirectes. Derivats de la producció de béns i serveis no consumits pels turistes en la seva demanda immediata, però motivats per la despesa d'aquesta.
- Efectes induïts. Ocasionats en el sistema econòmic general pels viatgers per tal d'atendre la cobertura transversal de béns i serveis, sense que els primers participin directament i indirectament en el consum d'aquests. Tot això determina que l'efecte del consum realitzat pels turistes repercuteix més enllà de la despesa produïda directament, ja que, per l'efecte multiplicador, el turisme funciona, com a demandant posterior, en l'expansió d'altres activitats econòmiques locals, disseminades per tota l'economia.

A una economia, nacional o regional, considera l'OMT (1985), se li poden aplicar almenys quatre classes de multiplicadors:

- a) El multiplicador de la renda.
- b) El multiplicador de les vendes o de les transaccions.
- c) El multiplicador de la producció.
- d) El multiplicador de l'ocupació. A aquests multiplicadors es poden afegir:
 - El multiplicador de la inversió.
 - El multiplicador del comerç internacional.

ÉS UN ARTICLE METODOLÒGIC, SENSE CAP XIFRA. ÚTIL NOMÉS PER ENTENDRE EL PAPER MOTOR DEL TURISME. I DE CADA DESPESA O INVERSIÓ NOVA, ARREU.

12 En aquest sentit hi ha sectors en què la concentració ha estat espectacular. Recordem les poques marques d'aviació comercial, d'automòbils, d'ordinadors personals o de software que hi ha actualment al món. També en l'àmbit comercial hi

ha concentració. On són la majoria de botigues de tota la vida del passeig de Gràcia o de la rambla de Catalunya de Barcelona... i quins establiments hi ha en el seu lloc? Aquesta tendència a la concentració també s'està imposant, doncs, de manera creixent en l'allotjament hotel·ler.

~~L'empresa hotelera familiar i el relleu generacional Joan Bóveda i Francesc Joan~~

ESPECTACULAR LA GRÀFICA DE L'EVOLUCIÓ DELS VISITANTS I INGRESSOS PER TURISME A S-PAIN ENTRE 1960 I 1996 DE GUILLERMO DE LA DEHESA DE LA PÀG. 69 DE LA REVISTA: DE +- 0 A 73 MILIONS DE VISITANTS I 32.000 M\$.

~~Turisme: un exemple de transformació digital Jordi Herrera Consideracions sobre l'atracció de residents a les destinacions turístiques catalanes.~~

En definitiva, la transformació digital no és una alternativa de futur que tenen les companyies, la transformació digital és el pas que tota companyia ha de fer per subsistir en un ecosistema en el qual l'element digital actua com si fos oxigen. Per això, resulta bàsic contemplar un canvi de paradigma que compti amb la implicació de tots els implicats en l'organització, que compti amb la implementació de processos orientats a agilitar l'activitat de la mateixa companyia i, sobretot, un model de negoci que s'adapti als nous hàbits de comportament i a les noves necessitats dels potencials clients. Mai millor dit: o et transformes o mors.

~~El cas dels treballadors creatius Jon Xavier Olano, Francesc González i Salvador Anton~~

Catalunya pot ser definida com un sistema metropolità organitzat per la ciutat de Barcelona que des de la segona meitat del segle XX ha experimentat un procés de descentralització urbana (Vinuesa, 1996; Mallarach Isern i Vilagrasa i Ibarz, 2002). Migracions a diferents escales, mobilitat residencial i laboral (Garcia-López, 2012) i terciarització de l'economia són motors principals d'un procés que, afegit a la conversió de segones en primeres residències (González Reverté, 2003), ha accentuat el paper de l'espai costaner del sistema com a eix principal de concentració de la població, de l'activitat i de les inversions i ha consolidat una xarxa de ciutats petites i mitjanes que s'han configurat com a pols especialitzats industrials, agroalimentaris o turístics (González Reverté i AntonClavé, 2014).

El resultat és un sistema metropolità format, més enllà de Barcelona i el seu entorn immediat, per espais cada cop més allunyats del centre i caracteritzat per presentar una combinació de ciutats difuses, compactes i mixtes (García Coll et al., 2012) que alterna ciutats mitjanes i petites especialitzades, centres administratius amb poder local i ciutats turístiques: en resum, una ciutat policèntrica descentralitzada (Boix i Trullén, 2012; Masip Tresserra i Roca Cladera, 2012). En tot aquest espai, pautes de mobilitat diverses han generat processos de redistribució de la població on cada grup social ha escollit l'espai amb les condicions que ha considerat més favorables per establir-s'hi (Nel-lo, 2010). En aquest context, l'anàlisi que es presenta a continuació és una primera aproximació a una de les dinàmiques de mobilitat residencial que es pot observar en el sistema metropolità català per al cas de les destinacions turístiques catalanes; algunes d'aquestes actualment ciutats petites i mitjanes que, havent-se desenvolupat per causa i amb finalitat turística (Català, 2016), han anat adquirint un paper important en l'articulació territorial del sistema urbà català. En concret, s'analitza la seva capacitat d'atracció de treballadors creatius com a residents.

TAULA I MAPA DE LES PÀG. 76 I 77, AMB ELS MUNICIPIS TURÍSTICS DE CATALUNYA, DE LA COSTA I DE LA MUNTANYA.

MUNICIPIES ESPECIALITZATS, VACACIONALS I DIVERSIFICATS, AMB XIFRES

MUNICIPIES PETITS I NO TURÍSTICS: EL 42% DE LA POBLACIÓ EMPADRONADA +-

(Mullins, 1991). La seva hipòtesi és que les ciutats turístiques representen una forma d'urbanització singular que, més enllà de la seva funció com a llocs d'atracció de turistes, configura sistemes metropolitans en el mitjà i llarg termini. En aquest context, en definitiva, la pregunta clau que cal fer és com es relaciona la revolució turística –capaç de generar noves estructures urbanes i de transformar les heretades– amb l'emergència de les noves oportunitats derivades de la incorporació de noves funcions residencials i productives en un context metropolità. En aquest sentit, autors com Stock (Stock et al., 2014) parlen del capital social de les destinacions i examinen com l'agència col·lectiva pot generar dinàmiques de metamorfosi que, tot i mantenir la funció vacacional, generen una nova naturalesa urbana.

ELS LÍMITS I LES CONSEQÜÈNCIES DE LA REGULACIÓ D'ALLOTJAMENTS TURÍSTICS A BARCELONA.

RESUM DEL DEBAT ENTRE AGUSTÍ COLOM I JOAN MOLAS

Presentat pel degà del CEC, Joan B. Casas, el debat va servir per fer **un primer balanç de la repercussió econòmica que ha tingut la moratòria hotelera d'un any establerta a la ciutat de Barcelona el juliol del 2016** amb l'objectiu de definir el model turístic de la ciutat i quines són les perspectives de futur que es dibuixen a partir d'ara. Agustí Colom, va destacar que l'objectiu del consistori és “preservar l'equilibri d'usos de Barcelona per mitjà del Pla especial urbanístic d'allotjaments turístics (PEUAT)” mentre que el president de la Confederació Empresarial d'Hostaleria i Restauració de Catalunya, **Joan Molas, va subratllar que “el PEUAT no és una eina per ordenar el turisme i no fa front a la gestió que necessita el turisme a Barcelona” i va rebutjar “la demonització de l'activitat turística i hotelera”.**

El regidor d'Empresa i Turisme va destacar que “en l'any i mig de moratòria els turistes han continuat venint tal com demostren les dades de creixement exponencial del turisme que, si es mantenen, en 8-15 anys farà que es dupliquin els visitants”. Colom va argumentar que, segons dades del Gremi d'Hotels de Barcelona, “el 2016 va haver-hi 9.065.000 persones allotjades en un hotel, un 9% superior al 2015, mentre que l'Institut Nacional d'Estadística utilitza xifres de 7,5 milions amb un increment d'un 5%”. **Colom va destacar que “estem parlant de 15-16 milions segons l'INE i 19 milions segons el Gremi d'Hotels,** ja que la meitat de visitants s'allotgen en hotels i l'altra meitat, en pisos turístics, pisos d'amics i altres fórmules”. També va apuntar que **“si suméssim els excursionistes d'un dia arribaríem als 30 milions de visitants anuals”** i va opinar que “es necessita un observatori del turisme que permeti tenir xifres més precises respecte al fenomen del turisme”. A més va subratllar que “la intensitat del turisme a Barcelona entesa segons el nombre de pernoctacions hoteleres per ha-bitant està per sobre de la mitjana europea, concretament amb un índex d'11 respecte a la mitjana de 6,85”.

D'altra banda, el regidor Colom va explicar que **“el turisme representa un 12-13% del PIB de la ciutat i genera una contractació de personal d'entre 60.000 i 80.000 persones”** i en conseqüència va admetre que “és una activitat important per a la ciutat, però n'hi ha d'altres. **No volem ni una ciutat-dormitori ni una ciutat-polígon industrial ni una ciutat parc-temàtic i per això defensem una mixtura d'usos i activitats econòmiques a Barcelona”**, va afegir Colom. El regidor va compartir la preocupació de l'Ajuntament de Barcelona pels “alts preus del lloguer residencial a la ciutat que responen a molts factors, essent la pressió que exerceix el turisme un dels més destacats”. En aquest sentit va recordar que “el 2016 la mitjana anual del lloguer de la ciutat superava els nivells previs a la crisi i, mirant per districtes, on hi ha més pressió turística és on més s'ha incrementat el lloguer”.

A 30/09/2022, les empreses que declaren a la Seguretat Social, amb seu al municipi de Barcelona tenien 1.150.540 llocs de treball.

Representa el 33,6% dels llocs de treball de Catalunya, afiliats a la SegSocial (3.593.914 persones). Fent servir les proporcions de sostre cadastral d'activitat econòmica dels districtes de l'Eixample (20,1%) i Sant Martí (14,8%), es pot assignar a aquests districtes les xifres de 231.504 i 170.481 llocs de treball localitzats, respectivament. Conjuntament (401.985 llocs de treball) representarien l'11,7% dels llocs de treball de Catalunya. No obstant, hi ha empreses amb domicili social a Barcelona que tenen els seus llocs de treball a d'altres municipis de la província; la darrera estimació, que va fer el PDU metropolità, pel 2017, en base també al sostre cadastral i a densitats d'ocupació, era d'uns 150.000 llocs de treball, coincidint amb la mateixa estimació que s'havia fet pel 1996 i 2001. **Amb aquesta correcció els llocs de treball localitzats al municipi de Barcelona serien 1.000.540,** i amb fent servir les mateixes proporcions de sostre cadastral d'activitat, l'estimació seria de 201.322 i 148.255 llocs de treball, respectivament, amb un total de 349.577.

Complement rellevant als efectes de ponderar la importància econòmica de Barcelona. **Dels 1.664.182 residents empadronats del 2020, en treballen 751.755, que estan afiliats a la SegSocial.** Per tant, Barcelona té un superàvit net de 398.785 llocs de treball, com a centre direccional de Catalunya. Amb la correcció estimativa dels llocs de treball, administrativament declarats a Barcelona, però localitzats a d'altres municipis, **el superàvit net seria de 248.785. Poca broma.**

DE L'ARTICLE DE JOSEP ACEBILLO SOBRE LA TRAMA CERDÀ:

És important assenyalar que avui a l'Eixample (només Districte II) el 39% del construït es destina a l'activitat econòmica, representa aproximadament el 25% del valor cadastral de tota la ciutat i acull el 27% de l'ocupació. Si se li suma la trama Cerdà d'altres districtes, especialment el de Sant Martí, el teixit Cerdà genera quasi la meitat del PIB de Barcelona, cosa que dóna una idea de la seva criticitat i potencialitat socioeconòmica. **Ep, diria el 34,9%!!**

ENTRE 60.000 I 80.000 DIU EL REGIDOR, QUE ES CURA AMB SALUT. SERIA ENTRE EL 6 I EL 8% DE L'OCUPACIÓ DE BARCELONA, NÚMEROS GRANS. NO EM LLIGA AMB EL 12-13% DEL PIB MUNICIPAL, PERQUÈ ELS TREBALLADORS *TURÍSTICS* ESTAN MÉS MAL PAGATS QUE LA MITJANA CREC.

A BARCELONA:

COMERÇ: 14% - HOSTELERIA: 7% - TRANSPORTS: 4% - EN ELS ASSALARIATS (+- 1 MILIÓ)

TOTAL: 25%

COMERÇ: 20% - HOSTELERIA: 9% - TRANSPORTS: 8% - EN ELS AUTÒNOMS (+- 125.000)

TOTAL: 37%

L'OCUPACIÓ EN ELS SECTORS RELACIONATS AMB EL TURISME FAN EL 30%+- DEL TOTAL- 350.000 llocs de treball+-

Agustí Colom va afirmar que **"la clau de la competitivitat de la política turística de la ciutat està en la qualitat i no en la quantitat"** i que el futur passa per **"aportar un valor afegit basat en les experiències amb un lideratge públic amb cooperació privada en la governança"** i per una aposta per **"la concepció territorial de la destinació Barcelona més enllà de la ciutat"**. Finalment Colom va concloure que **"volem una ciutat a escala humana i hem de ser capaços de governar l'èxit del turisme amb una perspectiva a mitjà i llarg termini"**.

Per la seva banda, Joan Molas, va subratllar que **"per mantenir l'actual estat del benestar necessitem que el 2020 hi hagi 20 milions de cotitzants a la Seguretat Social i l'únic sector que pot aportar els 3 milions que falten és el sector turístic"**. D'altra banda va alertar sobre les dades de pernoctacions dels turistes a Barcelona titllant **"d'exagerada" la inseguretat i el frau que suposa la xifra dels 9 milions de visitants que estan en apartaments turístics, cases d'amics i allotjaments no regulats**. També va afirmar que **"amb les plataformes il·legals d'allotjaments turístics l'Ajuntament no té cap manera de controlar-les perquè no té cap jurisprudència sobre elles"** i va proposar que **"l'Estat espanyol hauria de lluitar-hi igual que amb les plataformes del joc on-line"**. Malgrat això, **Molas va admetre que "s'ha fet una bona feina per part de l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya en la lluita contra el frau constant i permanent dels pisos il·legals localitzant i tancant pisos il·legals"**.

Molas també va afirmar que **"malauradament la moratòria no és història perquè amb l'aprovació del PEUAT la moratòria es fa indefinida a la major part de la ciutat, a banda que el seu impacte negatiu l'arrossegarem durant anys i alguns dels seus efectes secundaris s'aniran manifestant al llarg del temps"**. Molas va recordar que **"Barcelona té 74 projectes hotelers en curs que entraran en funcionament entre aquest any i el que ve i que generaran 8.700 llocs de treball"** i va subratllar que **"hi ha projectes no paralitzats per la moratòria però que s'han tirat enrere pels obstacles que s'han trobat per part de l'Ajuntament i per la inseguretat jurídica"**. A més Molas va afegir que **"el PEUAT no és una eina per ordenar el turisme i no fa front a la gestió que necessita el turisme a Barcelona"**.

RECORDO REFERÈNCIES DE FA ANYS: BARCELONA HA D'ASPIRAR A TENIR ELS MATEIXOS VISITANTS QUE VIENA I ROMA, quant nosaltres estàvem a 6 milions i allà a 10 milions. Jo, d'acord amb el model de Roma i Viena

Molas va destacar que no té res a veure la massificació turística amb el nombre d'hotels i **"l'exemple és la Barceloneta, on hi ha un hotel amb 40 habitacions"**. En aquest sentit va reiterar que **"la massificació no ve dels hotels, sinó de la distribució dels visitants a la ciutat"** i va opinar que **"el sector hotelier no genera problemes de convivència amb l'entorn"**.

Molas va comentar que "els hotelers estem d'acord amb la qualitat davant de la quantitat, també amb la concepció territorial de la destinació Barcelona", però "no coincidim amb el lideratge públic amb cooperació privada, sinó que més aviat creiem que la governança del turisme hauria de ser lideratge privat amb cooperació pública perquè les administracions públiques estan al nostre servei". També va denunciar **"la demonització del turista, que sabem com comença però no com s'acaba"** i va rebutjar **"la imatge negativa de Barcelona al món per generar aquesta situació"**. A més va ressaltar que **"s'ha creat fa un temps un debat exagerat sobre la massificació turística per interès d'alguns"**. Molas va apuntar que **"el turisme és un sector absolutament transversal que va més enllà de la captació de visitants i també és sinònim d'obertura, intercanvi, treball, cultura, esport o negoci i, en definitiva, configura la pròpia posició al món de Barcelona"**. També va recordar que és **"un factor clau de desenvolupament de l'aeroport, que a la vegada és clau per generar oportunitats per a la ciutat i Catalunya"**. A més va recordar que **"el turisme ha contribuït a una ampliació i modernització de l'oferta de la restauració i de la gastronomia, així com de la rehabilitació i conservació del patrimoni"**.

En definitiva, Molas va concloure que des del Gremi d'Hotels creuen que "el PEUAT hauria d'apostar per l'eradicació dels pisos turístics il·legals, el manteniment de la seguretat jurídica garantint la legalitat pública indispensable per avalar la confiança dels inversors a la ciutat permetent el creixement hotelier sostenible i integrat". Finalment el membre de la Comissió d'Economia del Turisme del CEC i soci-director de BurgMaster Hospitality Consultants, Joan Bóveda, va explicar que **"les conseqüències econòmiques de la moratòria hotelera a Barcelona previstes fa un any s'han confirmat: preus més alts que augmenten la rendibilitat dels hotels existents, augment de valors dels actius, nova oferta als municipis veïns i increment de l'oferta irregular"**. Bóveda va afegir que, amb el PEUAT, **"la tendència a la deslocalització i l'oferta irregular continuaran, hi haurà poques transaccions sobre hotels evitant la bombolla i si creix molt la demanda tindrem el mateix resultat que amb la moratòria"**. En aquest sentit ha conclòs que "passarà el mateix amb el PEUAT que sense i de cara al ciutadà no canviarà res perquè regular l'allotjament no és regular el turisme".

DE L'ANUARI ESTADÍSTIC MUNICIPAL 2020

3.3.Viatgers/eres i pernoctacions segons categoria de l'hotel. 2016-2020

Categoria de l'hotel	2016	2017	2018	2019	2020
Viatgers/eres	7.484.276	7.656.747	8.044.444	8.520.417	1.872.074
Pernoctacions	19.590.245	19.688.076	20.201.537	21.361.392	4.308.949

Nota Covid-19: des del març de 2020 les dades estan afectades per la suspensió de l'obertura al públic d'establiments d'allotjament turístic.

Font: Instituto Nacional de Estadística. Encuesta de Ocupación Hotelera.

3.Enquesta d'Ocupació Hotelera

3.1.Grau d'ocupació hotelera a Barcelona i altres àmbits territorials per mesos. 2010-2020

	Grau d'ocupació sobre places (%)				Grau d'ocupació sobre habitacions (%)			
	Barcelona	Província Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Província Barcelona	Catalunya	Espanya
2010	62,2	55,9	50,7	49,5	69,4	62,2	55,0	53,4
2016	69,3	64,2	56,8	58,0	79,2	73,6	64,6	64,1
2017	68,6	64,6	58,1	59,3	79,1	74,5	66,2	65,6
2018	68,3	63,5	57,6	58,6	78,6	73,8	65,8	65,4
2019	69,9	64,3	58,2	58,4	80,3	74,6	66,8	65,8
2020	26,9	24,7	26,8	28,9	32,1	31,2	32,3	34,4

2.Turistes i pernoctacions										
2.2.Perfil dels turistes. 2016-2020										
	Turistes en hotels					Total turistes (1)				
Perfil	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Sexe	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% dones	36,0	39,4	39,0	40,4	39,1	37,9	41,1	40,4	41,5	43,2
% homes	64,0	60,6	61,0	59,6	60,9	62,1	58,9	59,6	58,5	56,8
Edat mitjana (anys)	39,9	41,2	39,9	40,5	36,6	36,1	36,9	36,5	37,1	34,4
Motiu viatge	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% professional (2)	36,0	30,6	27,3	27,3	18,2	23,4	21,4	19,3	19,7	11,8
% vacances	55,9	64,5	68,2	68,5	65,6	65,0	67,6	70,2	70,3	57,3
% personal i altres	8,1	4,9	4,5	4,3	16,2	11,6	11,1	10,5	10,0	30,9
Grau de repetibilitat	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% 1a visita	45,6	51,3	52,8	51,9	27,4	47,0	52,8	52,4	51,3	37,6
% 2a visita	13,8	12,8	14,1	14,3	56,1	15,6	12,9	14,4	14,9	12,6
% 3a visita o més	40,4	35,2	32,6	33,2	16,5	37,2	33,6	32,3	33,1	42,8
ns / nc	0,2	0,7	0,5	0,5	0,0	0,2	0,7	0,8	0,7	7,0
Mitjà de transport per arribar a Barcelona	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% avió	86,6	86,1	83,1	84,4	66,3	81,7	82,7	80,7	81,2	61,2
% ferrocarril	6,6	7,4	8,9	8,0	18,2	8,1	8,6	9,9	9,3	21,5
% cotxe	4,1	3,5	3,9	4,1	12,0	5,0	3,9	4,1	4,4	10,6
% altres	2,7	3,0	4,1	3,5	3,6	5,2	4,8	5,3	5,1	6,7
Despesa total per persona (€)	1.376,1	1.221,1	1.181,3	1.248,5	777,7	1.061,2	998,4	950,3	972,4	598,7
Cost mig del transport	489,5	464,4	442,1	441,4	206,3	392,6	414,6	380,5	355,9	180,2
Cost mig de l'allotjament	480,7	394,2	375,5	424,6	246,0	316,4	254,8	241,6	271,0	145,9
Despesa mitjana declarada	406,6	362,5	363,7	382,6	325,4	352,2	329,0	328,2	345,5	272,6
(1) L'enquesta a turistes ofereix resultats del conjunt de turistes que pernocten a la ciutat.										
(2) Inclou també visitants a fires, congressos i convencions.										
Nota: l'any 2019 correspon a l'agregació del treball de camp de 2018 i 2019 amb l'objectiu de dotar de major fiabilitat la mostra obtinguda el 2019 i assegurar la fortalesa de les dades.										
Font: Observatori del Turisme a Barcelona ciutat i regió. "Informe de resultats perfil i hàbits dels turistes a Barcelona ciutat 2020".										

2.Turistes i pernoctacions							
2.1.Turistes, pernoctacions, estada mitjana i grau d'ocupació segons tipus d'allotjament. 2000-2020							
	2000	2010	2016	2017	2018	2019	2020
Hotels (1)							
Turistes	3.149.002	7.133.524	9.065.650	8.884.550	9.117.474	9.472.562	2.104.373
Pernoctacions	7.729.479	14.047.396	19.162.580	18.791.180	19.293.683	19.852.416	3.918.096
Estada mitjana (nombre de nits)	2,5	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	1,9
Grau d'ocupació sobre habitacions (%)	84,0	74,8	81,7	81,3	81,4	82,8	41,9
Grau d'ocupació sobre places (%)	76,3	62,8	75,4	72,2	71,3	72,7	35,5
Pensions i hostals							
Turistes	-	392.527	584.468	706.337	687.586	770.151	163.183
Pernoctacions	-	962.519	1.532.538	1.660.991	1.597.287	1.740.962	380.133
Estada mitjana (nombre de nits)	-	2,5	2,6	2,4	2,3	2,3	2,3
Grau d'ocupació sobre habitacions (%)	-	52,1	72,5	80,9	78,6	82,0	45,0
Grau d'ocupació sobre places (%)	-	-	-	72,9	70,1	74,4	39,2
Apartaments turístics							
Turistes	-	91.294	218.595	204.409	188.533	230.436	42.310
Pernoctacions	-	334.356	748.562	740.737	683.557	781.006	159.845
Estada mitjana (nombre de nits)	-	3,7	3,4	3,6	3,6	3,4	3,8
Grau d'ocupació sobre apartaments (%)	-	60,6	70,8	67,1	74,2	80,2	43,3
Grau d'ocupació sobre places (%)	-	41,5	46,8	43,7	51,6	59,2	24,4
Habitatges d'ús turístic							
Turistes	-	-	-	2.283.332	3.054.576	3.480.060	923.727
Pernoctacions	-	-	10.557.317	8.563.594	10.965.345	11.433.427	4.536.695
Estada mitjana (nombre de nits)	-	-	-	3,7	3,6	3,3	4,9
Grau d'ocupació sobre habitatges (%)	-	-	74,8	53,4	53,9	55,6	20,8
(1) Les dades provenen de l'Enquesta de conjuntura del sector hotelier.							
Nota: l'any 2019 correspon a l'agregació del treball de camp de 2018 i 2019 amb l'objectiu de dotar de major fiabilitat la mostra obtinguda el 2019 i assegurar la fortalesa de les dades.							
Font: Observatori del Turisme a Barcelona ciutat i regió. "Informe de l'activitat turística a Barcelona".							

1.Oferta d'allotjament turístic**1.2.Oferta de places d'allotjament turístic segons tipologia per districte. 2020**

Tipologia	Barcelona
Albergs de joventut	10.239
Apartaments turístics	765
Habitatges d'ús turístic	58.338
Hostals / Pensions	6.395
Hotels	71.140
1 estrella	3.373
2 estrelles	4.561
3 estrelles	14.294
4 estrelles	29.894
4 estrelles superior	7.834
5 estrelles	5.709
Gran luxe	5.475
Hotels-Apartaments	2.560
1 estrella	68
2 estrelles	161
3 estrelles	697
4 estrelles	1.570
4 estrelles superior	64
Residències estudiants	7.311

1.Oferta d'allotjament turístic**1.1.Evolució de l'oferta de places d'allotjament turístic segons tipologia. 2016-2020**

Tipologia	2016	2017	2018	2019	2020
Albergs de joventut	9.460	9.713	9.875	10.457	10.239
Apartaments turístics	735	765	733	765	765
Habitatges d'ús turístic (1)	56.437	58.911	58.611	58.583	58.338
Hostals / Pensions	6.414	6.383	6.234	6.489	6.395
Hotels / Hotels Apartaments:	67.861	70.129	71.525	73.173	73.700
Hotel 1 estrella	2.611	3.235	3.163	3.314	3.441
Hotel 2 estrelles	4.096	4.112	4.114	4.722	4.722
Hotel 3 estrelles	14.416	14.462	14.912	14.991	14.991
Hotel 4 estrelles	36.517	37.409	38.030	39.130	39.362
Hotel 5 estrelles	10.221	10.911	11.306	11.016	11.184

(1) Tot i la moratòria actual, la variació d'habitatges d'ús turístic i de places ve donada per les al·legacions acceptades després de l'aprovació definitiva del PEUAT.

Font: Ajuntament de Barcelona. Cens d'establiments d'allotjament turístic.

1.Estadístiques d'ocupació						
1.3.Treballadors afiliats al sistema de la seguretat social. 2010-2020						
Seguretat social	2010	2016	2017	2018	2019	2020
Total	1.042.897	1.082.082	1.106.768	1.139.559	1.151.665	1.114.985
Règim general	874.976	908.135	934.389	965.851	978.275	944.040
Règim E. autònoms	114.151	119.217	120.333	123.260	124.905	123.739
Sistema E. Treb. Llar	23.261	31.561	30.348	29.393	28.093	26.686
Sistema E. Agrari	766	136	138	134	148	166
Règim E. del Mar	1.853	2.122	2.136	2.099	2.121	2.023
Funcionaris civils estat (MUFACE)	22.759	16.397	15.515	15.016	14.316	14.262
Funcionaris justícia (MUGEJU)	3.782	3.359	2.819	2.718	2.757	3.032
Funcionaris militars (ISFAS)	1.349	1.155	1.090	1.088	1.050	1.037
Nota: dades corresponents al quart trimestre de cada any.						
Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.						
Ministerio de Empleo y Seguridad Social.						
MUFACE, MUGEJU i ISFAS.						

1.Estadístiques d'ocupació							
1.1.Treballadors del règim general per secció econòmica. 2010-2020							
Secció econòmica (CCAE-2009)	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2020 (%)
Total	874.976	908.135	934.389	965.851	978.275	944.040	
A. Agricultura, ramaderia i pesca	261	282	235	242	264	255	0%
B. Indústries extractives	55	29	32	53	52	62	0%
C. Indústries manufactureres	65.373	55.985	56.946	56.810	54.774	52.909	6%
D. Energia elèctrica i gas	2.403	2.182	2.111	2.034	1.899	2.195	0%
E. Aigua, sanejament, residus	10.385	9.822	9.953	9.893	4.895	10.226	1%
F. Construcció	37.165	23.343	24.778	25.550	25.652	25.228	3%
G. Comerç i reparacions	132.169	130.782	133.441	135.006	136.579	128.272	14%
H. Transports i emmagatzematge	40.340	37.350	39.958	43.478	42.860	39.875	4%
I. Hostaleria	58.243	73.152	74.625	77.919	79.498	62.585	7%
J. Informació i comunicacions	45.844	55.581	59.776	63.637	69.162	70.427	7%
K. Activitats financeres i d'assegurances	40.051	33.348	32.957	33.331	33.181	33.310	4%
L. Activitats immobiliàries	9.429	11.795	11.728	12.292	12.670	11.624	1%
M. Activitats professionals, tècniques	69.070	75.462	80.456	84.938	89.147	88.547	9%
N. Activitats administratives i serveis auxiliars	93.696	108.276	116.268	119.979	118.637	110.742	12%
O. Administració pública	77.134	84.375	74.311	77.124	79.570	83.369	9%
P. Educació	60.602	66.112	68.830	70.688	71.895	70.099	7%
Q. Activitats sanitàries i serveis socials	82.199	90.008	96.388	99.736	103.110	105.334	11%
R. Activitats artístiques, recreatives	20.039	21.061	21.725	22.879	24.033	21.032	2%
S. Altres serveis	25.612	24.353	25.135	25.602	25.731	23.362	2%
T. Llars que ocupen personal domèstic	4.589	4.458	4.344	4.236	4.166	4.104	0%
U. Organismes extraterritorials	317	379	392	424	500	483	0%
Nota: treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social al 4t trimestre de l'any.							
La secció A correspon al sector Agricultura; de la B a la E corresponen a Indústria; la F a Construcció i de la F a la U a Serveis.							
Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.							

1. Estadístiques d'ocupació							
1.2. Treballadors del règim d'autònoms per secció econòmica. 2010-2020							
Secció econòmica (CCAE-2009)	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2020 (%)
Total	114.151	119.217	120.333	123.260	124.905	123.739	
A. Agricultura, ramaderia i pesca	156	191	175	200	191	175	0%
B. Indústries extractives	7	23	22	33	49	68	0%
C. Indústries manufactureres	7.304	6.063	5.966	5.867	5.696	5.472	4%
D. Energia elèctrica i gas	23	34	26	26	29	23	0%
E. Aigua, sanejament, residus	32	58	57	51	54	39	0%
F. Construcció	9.012	7.922	8.133	8.308	8.529	8.650	7%
G. Comerç i reparacions	28.030	27.250	26.579	26.116	25.626	24.897	20%
H. Transports i emmagatzematge	8.392	7.797	8.290	8.842	9.219	9.609	8%
I. Hostaleria	10.275	10.759	10.857	10.911	11.029	10.752	9%
J. Informació i comunicacions	4.242	5.403	5.574	6.004	6.136	6.326	5%
K. Activitats financeres i d'assegurances	2.003	2.182	2.143	2.214	2.202	2.223	2%
L. Activitats immobiliàries	2.228	2.686	2.801	2.990	3.103	3.058	2%
M. Activitats professionals, tècniques	16.076	20.408	20.781	21.788	22.396	22.495	18%
N. Activitats administratives i serveis auxiliars	6.513	6.784	7.042	7.129	7.147	6.819	6%
O. Administració pública	17	42	51	61	74	71	0%
P. Educació	2.787	3.723	3.827	4.034	4.307	4.187	3%
Q. Activitats sanitàries i serveis socials	4.578	5.752	5.829	5.956	6.149	6.163	5%
R. Activitats artístiques, recreatives	4.523	4.553	4.493	4.822	4.800	4.585	4%
S. Altres serveis	7.947	7.558	7.653	7.871	8.129	8.091	7%
T. Llars que ocupen personal domèstic	6	11	15	14	11	12	0%
U. Organismes extraterritorials	0	18	19	23	29	24	0%
Nota: treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social al 4t trimestre de l'any.							
La secció A correspon al sector Agricultura; de la B a la E corresponen a Indústria; la F a Construcció i de la F a la U a Serveis.							
Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.							

ANNEX

Al mateix número sobre turisme de la REC del CEC, hi havia un primer article recordatori i estadístic dels 30 anys, amb l'estadística de producció de la revista Constató que *només* tinc 34 economistes que hi han escrit més que jo, que n'he escrit 3: sobre l'àmbit metropolità de BCN, el 1995 des de BR, sobre la bombolla immobiliària, el 2006, i sobre el 22@, el 2011.

DE LA REC del 0217. Relació d'autors que han escrit més de dos articles (REVISTA ECONÒMICA DE CATALUNYA) en els 76 números-

1986- 2016 , 30 anys

10 Àngel Pes, Francesc Granell, Joan Trullén

9 Martí Parellada

8 Esteve Sanromà

7 Antoni Castells, Josep M. Bricall, Guillem López Casanovas

6 Antoni Garrido, Ezequiel Baró, Joan Batalla, Jordi Gual, Vicente Salas Fumàs

5 Amadeu Petitbó, Ferran Navinés, Francesc Solé Parellada, Gemma Garcia, Josep M. Veciana, Lluís Barbé, Núria Bosch

4 Andreu Missé, Anton Gasol, Carles A. Gasòliba, Enric Llarch, Francesc Raventós, Francesc Santacana, Germà Bel, Joan Clavera, Maria Callejón, Oriol Amat, Salvador Curcoll, Valentí Pich, Jordi Galí, Xavier Vives

3 Albert Carreras, Àlex Costa, Alexandre Pedrós, Andreu Morillas, Antoni Soy, Aurora Masip, Carles Sudrià, Carles Murillo, Carme Trilla, Francesc Trillas, Ignasi Ragàs, **Joaquim Clusa**, Joaquim Muns, Joaquim Vergés, Jordi Blanch, Josep Lluís Sureda, Josep Francesc Valls, Josep Lladós, Lluís Argemí, Mar Isla, Pere Lleonart, Ramon Tremosa, Vicenç Navarro, Xavier Sala i Martín, Xavier Vidal